

Mottagare
Finansdepartementet
Fi2020/00727/E4

Datum
2020-05-07

Diarienummer
RS200349

Yttrande remiss långtidsutredning 2019 SOU 2019:65

Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på remissen enligt ovan. Regionstyrelsen lämnar för Region Hallands räkning följande synpunkter.

Generella synpunkter

Det är positivt att långtidsutredningen fokuserar på jämlikhet och ekonomi och dess orsaker och konsekvenser, vilket också är väldigt viktigt för att komma åt komplexiteten och bredda perspektiven.

Det finns delar som Region Halland ser som viktiga att komplettera med i den nuvarande långtidsutredningen. Exempelvis är det viktigt att särskilt betona det intersektionella perspektivet i hela rapporten. Diskrimineringsgrunderna tenderar ofta att hanteras i stuprör istället för att lyfta hur olika diskrimineringsgrunder påverkar varandra och vilka ekonomiska konsekvenser det får för olika grupper av individer. Många gånger lyfts endast en diskrimineringsgrund i taget, vilket gör att annan viktig information uteblir. Till exempel diskuteras ålder för sig i utredningen, men utan kopplingen till kön. När ojämställdhet mellan könen lyfts så nämns inte etnicitet etc. Detta gör att texten kan upplevas som informativ och konstaterande, vilket innebär att de djupgående och breda analyserna uteblir. Därav blir resultatet att resonemang kring orsaker och konsekvenser blir för snäva. Till exempel har inrikes födda män högst kapitalinkomst och arbetsinkomst, men det saknas en fördjupning kring orsakerna samt konsekvenserna av detta.

Genom att skriva om olika grupper av individer på en övergripande nivå tenderar denna typ av underlag att osynliggöra det heterogena med olika grupper av individer. Det är exempelvis svårt att utläsa i långtidsutredningen vilka som är de gynnade respektive missgynnade grupperna. Exempelvis, HBTQ personer och funktionsnedsattas ekonomiska utsatthet lyfts inte över huvud taget.

Genomgående för hela rapporten är det viktigt att komplettera med en bredare analys av olika grupper av individer och i synnerhet tydliggöra innebörden av att några grupper är mer gynnade än andra på grund av historik, kön, bakgrund med mera samt hur detta har en direkt eller en indirekt konsekvens för tillväxten.

Vi vet att kön är en viktig faktor när ekonomiska förutsättningar diskuteras, ändå får ojämställdhet mellan könen ganska liten plats och följs mest av korta konstateranden.

Hälsans betydelse nämns inte, samtidigt som vi vet att hälsan är en viktig förutsättning för tillväxt.

Det skulle vara gynnsamt för rapporten om språket var mer förenklat för att skapa en ökad tillgänglighet för fler individer att förstå och kunna ta del av informationen i utredningen. Vidare förekommer ett något föråldrat språkbruk som kan uppfattas som stigmatiserande på vissa ställen i texten. Exempelvis används formuleringen "familjebakgrund" som begrepp för att synliggöra föräldrarnas socioekonomiska bakgrund och utbildningsnivå som viktiga faktorer för ungdomar att klara skolan. Det är viktigt att vara tydlig i vad som är orsak och konsekvens av olika företeelser. Här handlar det inte om var föräldrarna är födda (inrikes-utrikes) utan om andra bakgrundsfaktorer så som utbildningsnivå, socioekonomi osv som påverkar ungdomars möjligheter att klara skolan.

En diskussion kring strukturella skillnader saknas i rapporten.

Specifika synpunkter

Det nämns att arbetsmarknaden har blivit mindre könsuppdelad, men vi kan konstatera att vi fortfarande har en mycket segregerad arbetsmarknad mellan könen. Kvinnor arbetar i kvinnodominerade yrken och män inom mansdominerade yrken. Att kvinnor generellt har lägre inkomst konstateras i rapporten, men problematiseras inte. För att kunna fånga bredden i olika perspektiv och göra konsekvensbeskrivningar än mer stringenta och fördjupande behövs resonemang enligt ovan komplettera nuvarande utredning. Exempelvis som varför löner inom kvinnodominerade yrken är lägre än inom mansdominerade yrken, trots att kvinnor har högst utbildningsnivå. Att industrinormen har missgynnat de kvinnodominerade branschernas löneutveckling nämns bara i förbifarten utan någon problematisering.

Exempelvis nämns inte heller det att ojämställdheten i inkomster ökar när man bildar familj och får barn. Denna skillnad i inkomster består sedan genom hela livet och blir än mer påtaglig när det är dags att gå i pension. Ekonomiskt beroende av en partner kan vara en försvårande faktor för att kunna lämna ett dåligt eller destruktivt förhållande.

Ojämställdheten mellan kvinnor och män påverkar ekonomin på ett väsentligt sätt och normer och värderingar ger olika förutsättningar. Det finns ett stort behov av att

fördjupa dessa diskussioner utifrån ett livscykelperspektiv och genom att integrera det intersektionella perspektivet utifrån orsaker och konsekvenser.

Att låg sysselsättningsnivå för utrikesfödda personer kan bero på diskriminering, brist på sociala nätverk och humankapital nämns endast kort. Detta trots att det är mycket viktiga faktorer för att öka deras sysselsättningsnivå, vilket skulle gynna tillväxten.

Det konstateras följande:

”En annan förklaring till att boendeutgifternas andel av inkomsten inte är högre i regioner med höga bostadspriser är att hushållen anpassar sitt val av boende, bl.a. vad gäller bostadsytan, till prisnivån på bostadsmarknaden.”

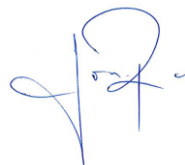
Man skulle även kunna lyfta att förutsättningarna att bosätta sig i olika områden ser olika ut för olika grupper och därmed ger olika konsekvenser. Till exempel kan man problematisera på vilket sätt detta bidrar till segregationen och hur det påverkar tillväxten.

Kommentarer till alternativscenario

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson
Regionstyrelsens ordförande

Jörgen Preuss
Regiondirektör